Burgemeester en wethouders
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 14 030
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Aan de gemeenteraad

Behandeld door	M. Droomers & R. Gunst	**Datum**	30 april 2021
Doorkiesnummer	14030	**Kenmerk**	8764679
E-mail	m.droomers@utrecht.nl / renee.gunst@utrecht.nl	**Onderwerp**	Voortgangsrapportage 'Gezondheid voor iedereen' incl. M204 & T477 en M320 & T475
Bijlage(n)	1	**Beleidsveld**	Volksgezondheid

Geachte leden van de raad,

Hierbij bieden wij u de tweede voortgangsrapportage aan van het Volksgezondheidsbeleid 2019-2023 'Gezondheid voor iedereen'. Deze jaarlijkse rapportage is u toegezegd tijdens de behandeling van de nota op 17 oktober 2019. We werken samen aan voortgang van deze gemeentebrede nota met inwoners, professionals en vrijwilligers van maatschappelijke partners, ondernemers en kennisinstellingen in Utrecht. Dit doen we omdat gezondheid wordt bepaald door vele factoren, ook buiten het domein van gezondheid en zorg. Dit uitgangspunt, dat iedereen een bijdrage levert aan gezondheid, is vervlochten in al het werk en ziet u terug in de inzet van afgelopen jaar.

De eerste voortgangsrapportage is gepubliceerd in juli 2020 en gaf een volledig zicht op de voortgang van alle peerpunten uit de nota. In deze tweede voortgangsrapportage kiezen we ervoor om een aantal *highlights* te benoemen; we geven daarmee geen uitputtend overzicht van alle ontwikkelingen. De rapportage bestaat uit verschillende onderdelen 1) het vraagstuk waar we met elkaar voor staan: de huidige situatie van gezondheidsverschillen in Utrecht en 2) zicht op de inzet van afgelopen jaar vanuit de nota, waarmee we werken aan gezondheid voor iedereen en ook aan het verkleinen van de gezondheidsverschillen. Deze voortgangsrapportage geeft daarmee tevens antwoord op respectievelijk toezegging 477[1] en motie 204. U kunt van ons verwachten dat we voortaan op deze manier in relevante beleidsstukken laten zien hoe we oog hebben voor verschillen tussen doelgroepen en /of wijken en hoe we ongelijk investeren om gezondheidsverschillen te verkleinen dan wel kansengelijkheid te vergroten.

[1] : "De wethouder zegt toe de raad in Q1 2021 per brief te informeren over de gezondheidsmonitor waarin ook een analyse over de gezondheidsverschillen is opgenomen inclusief een analyse over het wegwerken van deze verschillen." Commissie Mens & Samenleving, november 2020.

De voortgangsrapportage 2021 bestaat uit:

Bijlage 1: De Volksgezondheidsmonitor Utrecht (VMU) speciale uitgave over gezondheidsverschillen en kansengelijkheid (klik op de link voor deze bijlage).	Beschrijft de verschillen in gezondheid en de onderliggende oorzaken naar leeftijd, geslacht, moeite met rondkomen, opleidingsniveau, migratieachtergrond en wijken. Deze informatie geeft inzicht in waar we staan en wat we te doen hebben. En daarmee aangrijpingspunten voor het wegwerken van de verschillen (T477).
Bijlage 2: Voortgang op de nota 'Gezondheid voor iedereen' (bijgevoegd).	Een overzicht van *highlights* van de inzet vanuit de speerpunten uit de nota. De inzet op het verkleinen van gezondheidsverschillen wordt extra uitgelicht. (M204). Een update over de inzet op innovatie (M320).
Twee filmpjes ter illustratie van de speerpunten Gezond rondkomen en Gezonde leefomgeving (zie bijlage 2: voortgang op de nota 'Gezondheid voor iedereen').	Gezond rondkomen: Een ervaringsdeskundige, huisarts en beleidsmedewerker vertellen over het belang van aandacht voor financiële problemen. De relatie tussen geldzorgen en gezondheid staat centraal. Gezonde leefomgeving: Een gezonde inrichting van de omgeving draagt bij aan een goede gezondheid. Drie voorbeelden worden toegelicht: 1. de *dancegroun*d in Kanaleneiland, 2. het Moreelse Park, en 3. de basisschool in de wijk Haarrijn.

Unieke monitor over gezondheidsverschillen en kansengelijkheid
Deze VMU speciale uitgave beschrijft verschillen in gezondheid, leefstijl en onderliggende oorzaken van ongezondheid naar geslacht, leeftijd, opleiding, rondkomen, migratieachtergrond en wijk. Het is voor het eerst in Utrecht, maar ook in Nederland, dat dit zo uitgebreid is beschreven. Niet alleen de verschillen in gezondheid, maar ook verschillen in onderliggende oorzaken van (on)gezondheid en de ontwikkelingen hierin tot nu toe zijn beschreven. Deze informatie biedt belangrijke aangrijpingspunten voor de Utrechtse aanpak van gezondheidsverschillen en kansengelijkheid. Wij zullen deze informatie dan ook actief delen met onze partners in de stad en anderen met wie we hieraan samenwerken. Zo maken we samen stappen naar meer gelijke kansen op gezondheid.

Belangrijkste conclusies
De cijfers geven inzicht in welke Utrechters iets anders, meer of extra nodig hebben voor gelijke kansen op een goede gezondheid. Utrechters met een opleidingsniveau basisonderwijs, lbo of mavo, inwoners van Overvecht en Zuidwest, inwoners die moeite hebben met rondkomen, met een niet-westerse migratieachtergrond en ouderen hebben vaker gezondheidsproblemen, een ongezonde leefstijl of een achterstand als het gaat om de onderliggende oorzaken van ongezondheid, zoals financiële problemen of ongunstige woonomstandigheden. De afgelopen jaren werd vooral de achterstand van Utrechters met een lager opleidingsniveau en de groep die moeite heeft met rondkomen groter.

Corona zorgt voor grotere verschillen
De verschillen zijn tijdens de coronapandemie waarschijnlijk alleen maar groter geworden doordat de hierboven genoemde risicogroepen harder geraakt worden. Corona vergroot bestaande verschillen in gezondheid, gezondheidszorg, werkloosheid, woonomstandigheden en leefomgeving, sociale veiligheid en sociale contacten en eenzaamheid. Er zijn ook nieuwe risicogroepen ontstaan, zoals

jongeren en jongvolwassenen en mensen die minder digitale middelen of vaardigheden hebben. De urgentie van een gedegen en gefocuste aanpak van gezondheidsverschillen en kansengelijkheid is hiermee alleen maar gegroeid.

Uitnodiging bijeenkomst gezondheidsverschillen
Deze voortgangsrapportage is een basis om met u en partners in de stad in een gezamenlijke sessie te leren op de aanpak voor gezondheidswinst voor iedereen, om dit vervolgens ook te verbeteren. We nodigen u dan ook van harte uit om op 1 juni deel te nemen aan dit stadsbrede gesprek over gezondheidsverschillen en kansengelijkheid in Utrecht. Tijdens de bijeenkomst presenteren de epidemiologen van Volksgezondheid de VMU speciale uitgave over gezondheidsverschillen en kansengelijkheid. Om vervolgens met u, en met professionals en bewoners in de stad, uit te wisselen of de resultaten herkenbaar zijn, wat urgent is, wat we nu al doen en wat nog mist om gezondheidsverschillen te verkleinen. Aan deze bijeenkomst nemen diverse partners uit de stad deel, denk aan zorgpartners, partners die werken rondom de schuldenaanpak of aan het mogelijk maken van sport voor iedereen.

Het samen werken aan gezondheidswinst is in deze tijd belangrijker dan ooit. Deze urgentie wordt breed gedeeld. Dit blijkt onder andere uit het recent verschenen rapport met oproep van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving voor een intersectoraal beleid met een looptijd van minimaal 15 jaar. Dit rapport onderstreept het belang van het voortzetten van onze aanpak met de nota ‘Gezondheid voor iedereen’.

We hopen u 1 juni te zien om hierover verder in gesprek te gaan.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris, de burgemeester,